

TÜRKÇE

ANLATIM BOZUKLUĞU

Mesut
BAYAR

 bizturkceogretmeniyiz

Duygu
AKKAYA SALMAN

 duyguluturkce

ÜNİTE 10

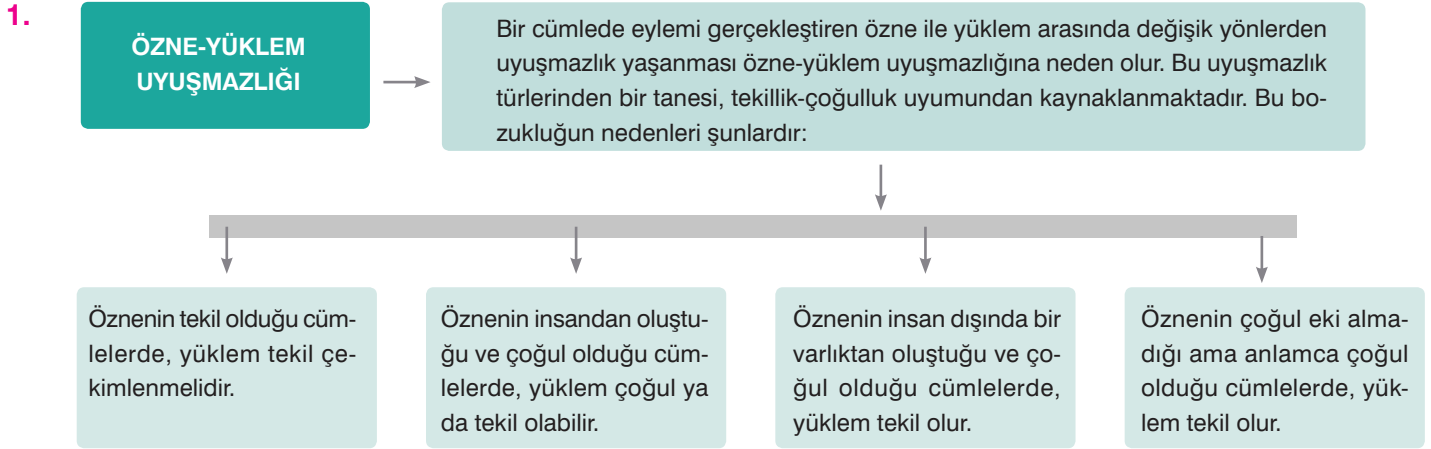

Test

Konu
Bitirme
Testi

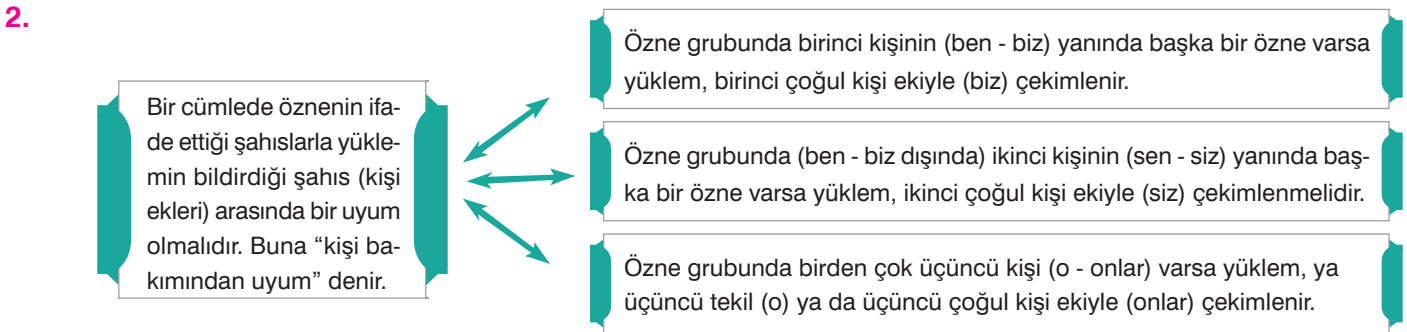
Model Test

Dil Bilgisi Yönünden Anlatım Bozuklukları

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) O kadar uzun bir mesafe yürüdük ki arkadaşlarımız mola vermek istiyorlardı.
- B) Emirgan Korusu'ndaki sincaplar, insanlara ne kadar da çok alışmışlar.
- C) Koridordaki görevlilerden biri aradığımız ofisin yerini tarif ettiler.
- D) Otobüsteki herkes şoförden mola isteğinde bulundular.

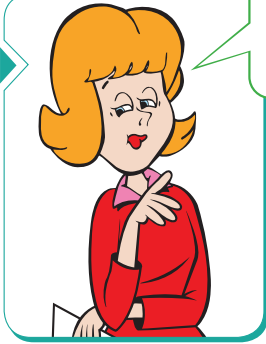
Buna göre aşağıdakilerin hangisinde kişi bakımından uyumsuzluk vardır?

- A) Sen ve sınıf arkadaşların bu pikniği organize ediyorsunuz.
- B) Proje ödevimi yaparken ben ve küçük kardeşim Çetin birlikte çalışmıştık.
- C) Şirketimizin kuruluş yılı dönümü etkinliklerine biz ve Mine Hanımlar özel davetliydi.
- D) Buse ve büyükannesi hastaneye genel bir kontrole gelmişler.

Test 1

3.

Hepiniz yaptığım resimleri beğeniyorsunuz, resimlerim hakkında kötü bir şey düşünmüyorsunuz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisi yapılarak giderilir?

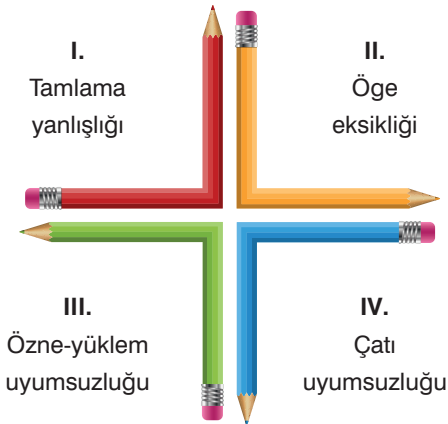
- A) "hepiniz" sözcüğü cümleden çıkarılarak
- B) "hepiniz" sözcüğünden sonra virgül kullanılarak
- C) "hakkımda" sözcüğü cümleden çıkarılarak
- D) Virgülden sonra "hiçbiriniz" sözcüğü getirilerek

4. Birden çok yüklemli ya da bağlaçla bağlanmış cümlelerde ortak kullanılan özne, yüklemelerin tümüne uygun olmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisinde bu kurala uyulmadığı için anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Arızalı araba sanayiye götürüldü, tamir edildi.
- B) İnsanın canı bazen bir tatlı yemek ister ve o tatlıyı yer.
- C) Saat dokuz gibi denize girdik, sonra kahvaltı masasına geçtik.
- D) Köylüler şehre gidecek otobüse bindi, şoför otobüsü çalıştırdı.

5.

Usta tamirci, evimizin bozulan emektar saatini onardı ve tik tak çalışmaya devam etti.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu yukarıdaki panoda numaralanmış nedenlerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

6.

"Diş hekimi, muayeneden sonra çocuğun çürük dişini çekip eve gönderdi." cümlesindeki anlatım bozukluğunu gidermek için cümle "- - -" biçiminde söylenmelidir.

Bu cümledeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Diş hekimi, muayene ettikten sonra çocuğun çürük dişini çekip eve yolladı.
- B) Diş hekimi, muayeneden sonra çocuğun dişini çekip eve gönderdi.
- C) Diş hekimi, muayeneden sonra çocuğun çürük dişini çekip çocuğu eve gönderdi.
- D) Dişçi, muayene ettikten çocuğun çürük dişini çekip eve gönderdi.

Test 2

1. ➔ Özellikle birden fazla yüklem birbiri noktalı virgül ya da virgülle bağlandığı cümlelerde veya bağlaçla bağlandığı cümlelerde çeşitli ögeler cümlede bulunması gereken yerde kullanılmamışsa anlatım bozukluğu meydana gelebilir.

➔ Bu anlatım bozukluğu genellikle birinci cümlede bulunan ögelerin ikinci cümleye uyum sağlamamasından kaynaklanır.

Bu kurallara göre,

- I. Okulda kitap okuma projesi yapılacak, bu yüzden satın alınacak.
- II. Bizim tek işimiz birbirimizi sevmek, sevmesek bile saygı duymaktır.
- III. Siz de Hüseyin'in yalan söylediğini anladınız ve uzaklaştınız.
- IV. Ödevlerin tam ve doğru yapılmasını, eksik bırakılmasını istemiyorum.

cümlelerinin hangilerinde yer tamlayıcısı eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) III ve IV.

2. Alışveriş yapmakla ben, evdeki çöpü atmakla da kardeşim ilgilenir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "ben"den sonra "ilgilenirim" sözcüğü getirilmelidir.
- B) "evdeki" sözcüğü "kardeşim"den önce söylenmelidir.
- C) "yapmakla" yerine "etmekle" sözcüğü getirilmelidir.
- D) "evdeki" sözcüğü cümleden çıkarılmalıdır.

3. Aşağıdaki tabloda yer alan cümlelerin hangisindeki eksik öge, tabloda yanlış gösterilmiştir?

	Cümleler	Eksik Öge
A)	Bizden, büyük işler bekliyorsunuz fakat desteklemiyorsunuz.	Belirtili nesne
B)	Babam uyuyana kadar televizyon izledi, sonra da kapattı.	Yer tamlayıcısı
C)	Genç edebiyatçılar önerilerimi her zaman dinlerdi ve bana teşekkür etmeyi ihmal etmezdi.	Zarf tamlayıcısı
D)	Ben eskiden beri balık tutmayı çok, kuş avlamayı ise hiç sevmem.	Yüklem

Test 2

4. Bir cümlede kullanılması gereken yardımcı eylemin veya eylemsinin bulunmaması anlatım bozukluğuna yol açar. Söz gelişi “Mezuniyet törenine güzel bir takım ve kravat takarak katıldık.” cümlesinde “giyerek” eylemsisi kullanılmadığı için anlatım bozukluğu yapılmıştır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdaki cümelerin hangisinde vardır?

- A) Virginia Woolf, bir eseri yayımlama konusunda otuz yaşını doldurma uyarısı yapar.
B) Her zaman söylediğim gibi, kitaplar kendilerine verilen isimleriyle hatırlanır.
C) Akyaka'nın az katlı evleri ve cephelerindeki ahşap işçiliği, beldenin kimliği olmuş.
D) Biri çaycılık, diğeri üçüncü ligde futbol oynayan talihliler 50 milyon lirayı paylaştılar.

5.

(I) Şantiye müdürümüz her sabah 6.30'da uyanmayı âdet edinmişti. (II) Bizimle birlikte yaptığı kahvaltıda bir bardak süt, bir dilim ekmek ve bir yumurta yedi. (III) Etrafı dolaşmaya çıkmadan önce de banyoya girer, güzelce yıkanır, saçlarını iyice kurutmayı da ihmal etmezdi. (IV) Bize de işe böyle başladığı günlerde daha dinç olduğunu söylerdi.

Bu metinde numaralanmış cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zarf tamlayıcısı eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Okuldan eve dönünce önce kitap, sonra müzik dinleyerek rahatlamış.
B) Öğrencilerimizin çoğu bu konuyu iyi, bazıları ise hiç anlamıyordu.
C) Konuşmalarını bilgisayarına kaydetti, hepsini sonuna kadar dinledi.
D) İki yaşındaki kardeşini çok seviyor, her gün zaman geçiriyordu.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Zaten biz sanatçılar birbirimize destek, halk da bize destek oluyor.
B) Sporcularımız yurda döndüğünde halk oyunları ve kurban kesilerek karşılandı.
C) Herhâlde halkımız üşümek yerine zehir soluyarak ölmeyi tercih ediyorlar.
D) Dilini seven, dil bilincine sahip olan bireyler dili kullanırken titiz davranır.

Konu Bitirme Testi 3

3. Bir cümlede fiil veya fiilimsilerin çatı yönünden uyuşmaması anlatım bozukluğuna neden olur. Bu tür çatı uyuşmazlıkları, fiilimsilerin / fiillerin hepsinin etken veya edilgen çatılı yapılmasıyla düzeltilir.

Bu kurallara göre,

- I. Sınırlı sayıda olan biletleri kaçırmadan kendimize üç tane bilet aldık.
- II. Kira sözleşmesindeki maddeleri çok dikkatli okunarak imzalarsınız.
- III. Öğleden sonra denize gidilip biraz yüzelim mi?
- IV. "Bu manzaranın tadına doyum olmaz." diye sizi buraya getirmek istedim.

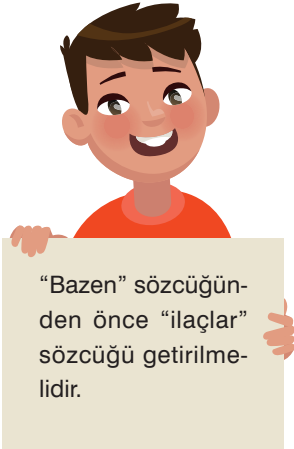
cümlelerinin hangilerinde çatı uyuşmazlığından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) III ve IV.

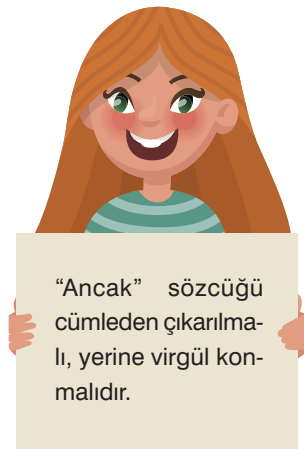
4. Günümüzde insanlar birçok hastalığa çareyi ilaçlarda arıyordu ancak bazen hiçbir işe yaramıyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

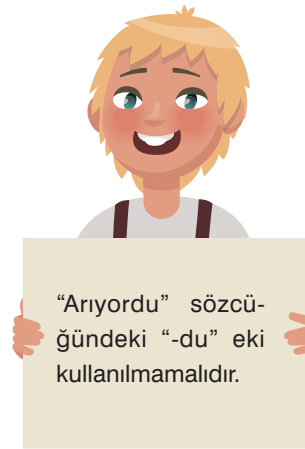
A)

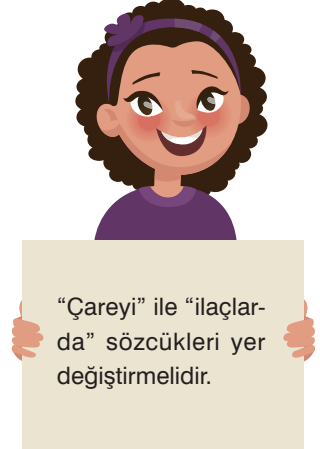
B)

C)

D)

5. "Kitaptaki öykülere eleştirel bir gözle bakmak ve bu biçimde değerlendirmek gerekiyor." cümlesinde nesne eksikliği anlatım bozukluğuna yol açmıştır. Aynı durum, aşağıdaki cümlelerden hangisinde vardır?

- A) Okul inşaatı gelecek ay bitecek ve hizmete açılacak.
- B) Öğrencim beni hiç unutmadı, her zaman telefon etti.
- C) Denetmenler okul inşaatına gittiler ve kontrol ettiler.
- D) Karadeniz'deki şehirleri görmek hatta yerleşmek istiyor.

6. Sevdiklerinizi üzmemek için çabalyor musunuz, yoksa acı mı veriyorsunuz?

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz ek kullanımı
- B) Yer tamlayıcısı eksikliği
- C) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- D) Gereksiz sözcük kullanımı

Konu Bitirme Testi 4

1.

- Ek yanlışlıkları bir cümlede ekin eksik kullanılması, fazla kullanılması ya da yanlış kullanılması gibi değişik nedenlerle ortaya çıkmaktadır.
- Cümlede ek yanlışlıkları hâl (durum) ekleri, tamlama ekleri, çoğul eki ve ek fiil eki gibi isim çekim eklerinin; şahıs ve kip ekleri gibi fiil çekim eklerinin yanlış kullanılması sonucu oluşmaktadır.

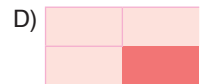
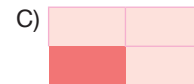
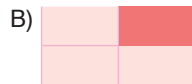
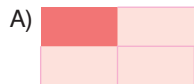
Buna göre aşağıdakilerin hangisinde ek yanlışlığından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İki arkadaş birbiriyle çok iyi anlaşır ve birbirine destek olurdu.
 B) Bir resmî araç bu tür bir olayda kullanılmasına hiç anlam veremedik.
 C) Konferansta aralarında doktorların da olduğu bir grup uzman konuştu.
 D) Bitkisel ilaçların sağlığımız için çok faydalı olduğunu öğrendim.

2.

Çocuklarım, hepiniz benim için çok ama çok özelsiniz.	Türk Dil Kurumunun hazırladığı yeni sözlüğün bu ay sonunda satışa çıkarılacakmış.
Üreticiler, meyvelerin dallarda çürümemesine bir anlam veremedi.	Hiç kuşku yok ki çalışmak başarmanın anahtarıdır.

Bu panoda anlatım bozukluğu yapılmış bölüm farklı bir renge boyanırsa panonun yeni hâli aşağıdakilerden hangisi olur?

Konu Bitirme Testi 4

3.

II. – Heyecanla sizi dinliyorum öğretmenim.

I. – Murat, sana önemli bir şey söyleyeceğim.

IV. – Bu kararınızla beni mutlu ettiniz öğretmenim, size çok teşekkür ediyorum.

III. – Sonunda kararımı verdim. Mezuniyet töreninde sunuculuğu Esra ve sen yapacaksın.

Bu karşılıklı konuşmada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Hemzemin geçitte beklemekten sıkılanları bir türlü anlayamıyorum.
- B) Okullardaki spor ve kültürel etkinlikler öğrenciler için çok önemlidir.
- C) 15 Kasım 2006 yılında doğan Alican, yarın doğum gününü kutlayacak.
- D) Bahçedeki çiçeklerin hepsi aşırı sıcaklardan kurumuşlar.

5. I. Hikâye okumaktan hoşlanıyor, arkadaşlarına tavsiye ediyordu.

II. Yazarları yakından görebilmek için kitap fuarına gideceğini söyledi.

III. Şurada gördüğünüz ceketler ünlü bir terzi tarafından tasarlanmıştır.

IV. Ankara'dan yola çıkan kargo, sanırım yarın sabah burada olur.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

Model Test 5

1.

(I) Ben, yetiştirme yurdunda büyüdüm. (II) İki yaşındayken verildiğim bu yurttan, dört duvar arasında, benimle aynı kaderi paylaşanlarla yıllar geçirdim. (III) Yurt müdürümüz, bir gün beni karşısına aldı ve diğerlerine söylediği o cümleyi bana da söyledi: (IV) "Görevimiz, sana geçmişini unutturmak; yurduna, ulusuna faydalı bir insan yapmaktır."

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2.

Aşağıdaki rafta yer alan ürünleri yukarı, yukarıdakileri aşağı indirelim.

Radyoda biraz şarkı çaldıktan sonra haberler sunuldu.

Hiçbir şey satın almadınız, buraya uğradığınızın anlamı kaldı mı?

Bilgisayarındaki oyunları sildi, çantasına yerleştirmeyi unuttu.

Renkli panoların hangisinde fiilimsi ekinin yanlış kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

A)

B)

C)

D)

3.

- I. Aliye Hanım okulumuzun hem veli hem de memurudur.
 II. Ablam üniversite sınavına girdi, kısa sürede cevapladı.
 III. Yağmur başlayınca hiç vakit kaybetmeden, anında şemsiyesini açtı.
 IV. Dokunmayın bana, rahat bırakın!

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde anlatım bozukluğunun nedeni ayırdır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV.

CEVAP ANAHTARI

ÜNİTE 10

ANLATIM BOZUKLUKLARI

DİL BİLGİSİ YÖNÜNDEN ANLATIM BOZUKLUKLARI

Test - 1	1-A	2-C	3-D	4-B	5-B	6-C	
Test - 2	1-C	2-A	3-B	4-D	5-B	6-D	7-D

KONU BİTİRME TESTİ

Test - 3	1-B	2-D	3-C	4-A	5-C	6-B	
Test - 4	1-B	2-B	3-C	4-A	5-A		

MODEL TEST

Test - 5	1-D	2-C	3-D	4-A	5-B	6-A	
----------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--

Kaynakların
tamamı için
bu esere
ulaşabilirsiniz.

Mesut
BAYAR

Duygu

AKKAYA SALMAN

